

DOMSTOLENS DOM
av den 24 november 1993*

I de förenade målen C-267/91 och C-268/91

har Tribunal de grande instance i Strasbourg till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i de brottmål som pågår vid den nationella domstolen mot

Bernard Keck

och

Daniel Mithouard.

Begäran avser tolkningen av EEG-fördragets bestämmelser om konkurrens och fri rörlighet inom gemenskapen.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden O. Due, avdelningsordförandena G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, M. Díez de Velasco och D. A. O. Edward samt domarna C. N. Kakouris, R. Joliet, F. A. Schockweiler, G. C. Rodríguez Iglesias, F. Grévisse, M. Zuleeg, P. J. G. Kapteyn och J. L. Murray,

generaladvokat: W. Van Gerven,

justitiesekreterare: D. Louterman-Hubeau, avdelningsdirektör,

som beaktat de skriftliga yttrandena från

— D. Mithouard, genom advokaten M. Meyer, Strasbourg,

* Rättegångsspråk: franska.

- B. Keck, genom advokaten J.-P. Wachsmann, Strasbourg,
- den franska regeringen, genom Ph. Pouzoulet, sous-directeur à la direction des affaires juridiques vid utrikesministeriet, och H. Duchêne, secrétaire des affaires étrangères vid samma ministerium, båda i egenskap av ombud,
- den grekiska regeringen, genom biträdande juridiske rådgivaren F. P. Georgakopoulos vid statens rättsliga råd, i egenskap av ombud,
- Europeiska gemenskapernas kommission, genom juridiske rådgivaren R. Wainwright och V. Melgar, nationell tjänsteman med förordnande vid rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, biträdda av advokaten H. Lehman, Paris,

som beaktat förhandlingsrapporten,

som hört de muntliga yttrandena från D. Mithouard, företrädd av advokaterna Meyer och Huet, Strasbourg, den franska regeringen och kommissionen vid sammanträde den 9 mars 1993, och

som hört generaladvokatens förslag till avgörande, framlagt vid sammanträde den 28 april 1993,

meddelar följande

dom

- 1 Genom två domar av den 27 juni 1991, som inkom till domstolen den 16 oktober 1991, har Tribunal de grande instance i Strasbourg enligt artikel 177 i EEG-fördraget ställt två frågor om tolkningen av fördragets bestämmelser om konkurrens och fri rörlighet inom gemenskapen.
- 2 Dessa frågor har uppkommit inom ramen för två brottmål i vilka B. Keck och D. Mithouard står åtalade för att ha återförsålt varor i oförändrat skick till lägre pris än det faktiska inköpspriset i strid med artikel 1 i den franska lagen nr. 63-628 av den 2 juli 1963, i dess ändrade lydelse enligt artikel 32 i förordning nr. 86-1243 av den 1 december 1986.

3 B. Keck och D. Mithouard gjorde till sitt försvar gällande att ett generellt förbud mot återförsäljning av varor till underpris, som det som föreskrivs i de ovannämnda bestämmelserna, är oförenligt med såväl artikel 30 i EEG-fördraget som med principerna om fri rörlighet för personer, tjänster och kapital och om fri konkurrens inom gemenskapen.

4 Eftersom Tribunal de grande instance i Strasbourg fann det nödvändigt att inhämta tolkningsbesked rörande vissa gemenskapsrättsliga bestämmelser, beslutade den att vilandeförklara bägge målen och hänsköt följande fråga till domstolen för förhandsavgörande:

”Är det i Frankrike gällande förbudet mot återförsäljning av varor till underpris, enligt artikel 32 i förordning nr. 86-1243 av den 1 december 1986, förenligt med de principer om fri rörlighet för personer, tjänster och kapital, om fri konkurrens inom den gemensamma marknaden och om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet som fastläggs i fördraget av den 25 mars 1957 om upprättande av EEG, närmare bestämt i artiklarna 3 och 7 i fördraget, trots att den franska lagstiftningen kan medföra en snedvridning av konkurrensen

a) dels genom att lagen endast straffbelägger återförsäljning till underpris och att den från förbudets tillämpningsområde undantar tillverkaren, som fritt kan sälja den vara han tillverkar eller – om än endast obetydligt – bearbetar eller förbättrar till ett pris som understiger självkostnadspriset,

b) dels genom att lagen snedvrider konkurrensen, särskilt i gränsområden, mellan olika näringsidkare på grund av deras nationalitet och etableringsställe.”

5 För en utförligare redogörelse för omständigheterna i tvisten vid den nationella domstolen, rättegångens förlopp och de till domstolen ingivna yttrandena hänvisas till förhandlingsrapporten. Handlingarna i målet i dessa delar återges i det följande endast i den mån domstolens argumentation kräver det.

6 Inledningsvis skall det noteras att EEG-fördragets bestämmelser om fri rörlighet för personer, tjänster och kapital inom gemenskapen saknar relevans i samband med ett generellt förbud mot återförsäljning till underpris eftersom ett sådant förbud gäller marknadsföring av varor. De nämnda bestämmel-

serna i EEG-fördraget har därför ingenting att göra med den fråga som är föremål för prövning i målet vid den nationella domstolen.

- 7 Vad därefter beträffar förbudet mot diskriminering i artikel 7 i EEG-fördraget framgår det av domarna om hänskjutande att den nationella domstolen ifrågasätter huruvida förbudet mot återförsäljning av varor till underpris är förenligt med den bestämmelsen, eftersom det kan missgynna de företag som omfattas av förbudet i förhållande till deras konkurrenter i andra medlemsstater där återförsäljning av varor till underpris medges.
- 8 Den omständigheten att företag som bedriver försäljningsverksamhet i olika medlemsstater är underkastade olika rättsregler, varav några förbjuder återförsäljning av varor till underpris medan andra medger det, utgör inte en diskriminering enligt artikel 7 i EEG-fördraget, eftersom de i huvudsaken omtvistade nationella rättsreglerna är tillämpliga på all försäljningsverksamhet som bedrivs inom det nationella territoriet utan hänsyn till näringsidkarnas nationalitet (se dom av den 14 juli 1988 i mål 308/86 Lambert, Rec. 1988, s. 4369).
- 9 Slutligen framgår det av den fråga som hänskjutits till domstolen att den nationella domstolen önskar ett klarläggande av eventuella konkurrensbegränsande verkningar av de omtvistade reglerna. Härvid har den nationella domstolen åberopat gemenskapens grunder, beskrivna i artikel 3 i EEG-fördraget, dock utan att hänvisa till fördragets särskilda genomförandebestämmelser på konkurrensområdet.
- 10 Under dessa omständigheter skall förbudet mot återförsäljning av varor till underpris, med beaktande av parternas anföranden och de diskussioner som har förts inför domstolen, prövas mot bakgrund av principen om fri rörlighet för varor för att ge den nationella domstolen ett ändamålsenligt svar.
- 11 Enligt artikel 30 i EEG-fördraget är kvantitativa importrestriktioner och åtgärder med motsvarande verkan förbjudna mellan medlemsstaterna. Enligt domstolens fasta rättspraxis utgör varje åtgärd som kan utgöra ett hinder, direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt, för handeln inom gemenskapen en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ restriktion.
- 12 Syftet med nationella rättsregler som föreskriver ett generellt förbud mot återförsäljning av varor till underpris är inte att reglera handeln med varor mellan medlemsstaterna.

- 13 Visserligen kan sådana rättsregler begränsa försäljningsvolymen och därmed också volymen på försäljningen av varor från andra medlemsstater, såtillvida att näringsidkarna berövas en säljfrämjande metod. Frågan är emellertid om denna möjlighet är tillräcklig för att beteckna reglerna i fråga som en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ importrestriktion.
- 14 Mot bakgrund av att näringsidkarna i allt större utsträckning åberopar artikel 30 i fördraget mot snart sagt varje regel som begränsar deras kommersiella frihet, även när dessa regler inte avser varor från andra medlemsstater, finner domstolen det nödvändigt att ompröva och förtydliga sin rättspraxis på detta område.
- 15 I enlighet med domstolens Cassis de Dijon-praxis (dom av den 20 februari 1979 i mål 120/78 Rewe-Zentral, Rec. 1979, s. 649) förstås med åtgärder med motsvarande verkan, vilka enligt artikel 30 är förbjudna, sådana hinder för den fria rörligheten för varor som i avsaknad av en harmonisering av lagstiftningarna följer av det förhållandet att det på varor från andra medlemsstater, där de lagligen tillverkas och säljs, tillämpas bestämmelser rörande de villkor som sådana varor skall uppfylla (till exempel avseende benämning, form, storlek, vikt, sammansättning, utformning, märkning och förpackning). Detta gäller även om bestämmelserna tillämpas utan åtskillnad på alla varor såvitt de inte kan motiveras av ett mål av allmänt intresse som går före intresset av fri rörlighet för varor.
- 16 Däremot är tillämpningen på varor från andra medlemsstater av nationella bestämmelser, som begränsar eller förbjuder vissa försäljningsformer, i motsats till vad domstolen hittills slagit fast inte ägnad att direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt hindra handeln mellan medlemsstaterna i den mening som avses i Dassonville-domen (dom av den 11 juli 1974 i mål 8/74, Rec. 1974, s. 837), förutsatt att dessa bestämmelser gäller för samtliga berörda näringsidkare som bedriver verksamhet inom det nationella territoriet och förutsatt att de såväl rättsligt som faktiskt påverkar avsättningen av inhemska varor och varor från andra medlemsstater på samma sätt.
- 17 När dessa villkor är uppfyllda kan tillämpningen av sådana bestämmelser på försäljningen av varor från en annan medlemsstat, vilka uppfyller kraven i denna stat, inte anses hindra varornas tillträde till marknaden eller försvåra deras tillträde jämfört med inhemska varor. Sådana bestämmelser faller således utanför tillämpningsområdet för artikel 30 i EEG-fördraget.

- 18 Svaret till den nationella domstolen blir således följande. Artikel 30 i EEG-fördraget skall tolkas så, att den inte är tillämplig på rättsregler i en medlemsstat vilka föreskriver ett generellt förbud mot återförsäljning av varor till underpris.

Rättegångskostnader

- 19 De kostnader som har förorsakats den franska och den grekiska regeringen samt Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

– angående de frågor som genom två domar av den 27 juni 1991 förts vidare av Tribunal de grande instance i Strasbourg – följande dom:

Artikel 30 i EEG-fördraget skall tolkas så, att den inte är tillämplig på rättsregler i en medlemsstat vilka föreskriver ett generellt förbud mot återförsäljning av varor till underpris.

Due	Mancini	Moitinho de Almeida	Díez de Velasco	
Edward	Kakouris	Joliet	Schockweiler	
Rodríguez Iglesias	Grévisse	Zuleeg	Kapteyn	Murray

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 24 november 1993.

J.-G. Giraud
Justititesekreterare

O. Due
Ordförande